

Република Србија
Повереник за информације
од јавног значаја и заштиту
података о личности
Служба Повереника
Сектор за жалбе и извршења –
приступ информацијама

Тел: +381 (0) 11 3408-900
Факс: +381 (0) 11 3343-379
Булевар краља Александра 15
11000 Београд
office@poverenik.rs
www.poverenik.rs

Број: 07-00-04492/2016-03

Датум: 27.03.2017. године

Центар за заштиту корисника банкарских услуга
„ЦХФ Србија“
Г-ђа Ивана Рондовић

Београд
Цара Лазара 5-7

У прилогу Вам достављамо решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 07-00-04492/2016-03 од 27.03.2017. године, донето на основу чл. 23. и 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Број: 07-00-04492/2016-03

Датум: 27.03.2017. године

Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, у поступку по жалби коју је изјавио Центар за заштиту корисника банкарских услуга „ЦХФ Србија“ Београд, Цара Лазара 5-7, против решења Народне банке Србије у Београду Г. бр. 8867 од 24.11.2016. године, на основу чл. 35. ст. 1. тач. 5. и чл. 33. ст. 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Сл. гласник РС“ бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), а у вези са чл. 59. Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“ бр. 97/08, 104/09 – др. закон, 68/12 – одлука УС и 107/12), као и чл. 23. и чл. 24. ст. 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и чл. 232. став 2. Закона о општем управном поступку, доноси

РЕШЕЊЕ

И Поништава се решење Народне банке Србије у Београду Г. бр. 8867 од 24.11.2016. године и предмет враћа на поновни поступак.

Образложење

Решењем Народне банке Србије у Београду Г. бр. 8867 од 24.11.2016. године, одбијен је захтев Центра за заштиту корисника банкарских услуга „ЦХФ Србија“ Београд, од 08.11.2016. године, за приступ информацијама од јавног значаја, којим је тражено достављање копије образаца КЗ-2, КЗ-3А, КЗ-3Б, КЗ-5, КЗ-7 и Извештаја о реализацији евидентираних кредитних послова свих финансијских кредитних послова и субординираних кредитних послова са иностранством које је „Piraeus bank“ ад Београд, регистровала код Народне Банке Србије, у периоду од 2005-2009. године.

Против наведеног решења Центар за заштиту корисника банкарских услуга „ЦХФ Србија“ Београд је 07.12.2016. године изјавио жалбу Поверенику, у којој наводи да се тражене информације односе на задуживања „Piraeus bank“ ад Београд у иностранству поводом кредита закључених са валутном клаузулом у швајцарским францима чије би објављивање допринело расветљавању чињеничног стања с обзиром да проблем отплате тих кредита још увек није решен у Србији.

Поступајући по жалби, Повереник је дана 09.12.2016. године доставио исту на изјашњење Народној банци Србије у Београду, као првостепеном органу у овој управној ствари.

У одговору на жалбу бр. XII - 1018/6/16 ВН од 14.12.2016. године, првостепени орган је остао при наводима из образложења ожалбеног решења, истичући: да би објављивање података о појединачним трансакцијама „Piraeus bank“ ад Београд, исту довело у неповољнији положај на финансијском тржишту у односу на остале банке и друге учеснике на међубанкарском тржишту, који би имали потпуни увид у њена задужења, обавезе и услове задуживања; да тражени подаци могу указати на финансијско стање и трансакције индивидуалних клијената банке и на адекватност расположивих средстава индивидуалних депозитних рачуна клијената банке, које информације представљају банкарску односно пословну тајну прописану чланом 86а Закона о Народној банци Србије, као и да, имајући у виду стратешко опредељење Републике Србије за приступање Европској унији,

хармонизацију прописа и праксе у свим областима, па и у области званичне статистике, достављање тражених података не би било у складу са статистичким принципима демократских друштава у земљама Европске уније.

По разматрању жалбе и осталих списа овог предмета, донета је одлука као у диспозитиву решења из следећих разлога:

Увидом у списе предмета утврђено је да је Центар за заштиту корисника банкарских услуга „ЦХФ Србија“ Београд дана 08.11.2016. године, Народној банци Србије у Београду, поднео захтев за слободан приступ информацијама од јавног значаја којим је тражио копију образаца, и то: КЗ-2 (Пријава кредитног задужења), КЗ-3А (План коришћења по кредитном задужењу), КЗ-3Б (Реализација коришћења, план и реализација отплате по кредитном задужењу), КЗ-5 (Пријава кредитног задужења), КЗ-7 (Спецификација уз пријаву кредитног задужења), као и Извештаја о реализацији евидентираних финансијских послова, свих финансијских кредитних послова и субординираних кредитних послова са иностранством, које је „Piraeus bank“ ад Београд (МБ 17082990) регистровала код Народне Банке Србије, у периоду од 2005-2009. године.

Поступајући по наведеном захтеву првостепени орган је ожалбеним решењем исти одбио, позивајући се на одредбу члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи: да је чланом 46. Закона о банкама прописано да се информације о појединачним задужењима банака сматрају банкарском тајном односно пословном тајном и да се исте у складу са чланом 49. истог Закона могу користити искључиво у сврху за коју су прибављени; да су информације о кредитним пословима са иностранством прикупљене у складу са одредбама Закона о девизном пословању у сврху израде статистике платног биланса, спољног дуга и међународне инвестиционе позиције; да је одредбама Закона о званичној статистици прописано да су информације прикупљене у сврху званичне статистике поверљиве и да је одавање истих у супротности са Кодексом праксе европске статистике Еуростата - Генералног директората за статистику Европске уније, који је Савет за статистику Републике Србије усвојио 25.12.2010. године; да је одредбама Кривичног законика одавање пословне тајне кривично дело а да је за основни облик прописана казна затвора у распону од шест месеци до пет година; да би објављивање тражених информација угрозило пословну репутацију Народне банке Србије и довело до материјалних трошкова у случају покретања евентуалних судских спорова, те да је закључено да заштита легитимних интереса претеже над интересом за приступ траженим информацијама.

Чланом 125. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да се пре доношења решења морају утврдити све одлучне чињенице и околности које су од значаја за доношење решења и странкама омогућити да остваре и заштите своја права и правне интересе.

Чланом 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја прописано је да свако има право да му буде саопштено да ли орган власти поседује одређену информацију од јавног значаја, односно да му је она иначе доступна, као и да му се информација од јавног значаја учини доступном тако што ће му се омогућити увид у документ који садржи информацију од јавног значаја, право на копију тог документа, као и право да му се, на захтев, копија документа упути поштом, факсом, електронском поштом или на други начин.

Чланом 8. став 1. наведеног Закона прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу и закону. Такође је ставом 2. истог члана Закона

прописано да се ниједна одредба овог закона не сме тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог члана.

Чланом 9. тачка 5. истог Закона прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији.

Имајући у виду да је захтевом од 08.11.2016. године жалилац тражио информације о финансијским кредитним пословима и субординираним кредитним пословима са иностранством, које је „Piraeus bank“ ад Београд регистровала код Народне Банке Србије, у периоду од 2005-2009. године, наводе жалбе, одговора на жалбу, као и цитиране законске одредбе, Повереник налази да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца, с позивом на члан 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, а да претходно у смислу цитиране одредбе члана 125. Закона о општем управном поступку није утврдио све чињенице од значаја за доношење правилне одлуке у овој управној ствари. Да би првостепени орган ускратио приступ траженим информацијама применом одредбе члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, обавезан је да докаже да су за то испуњена два услова: да се ради о информацији или документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону, одређено да се чува као тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, као и да се ради о информацији или документу због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. У конкретном случају, првостепени орган је, позивајући се на одредбу члана 46. Закона о банкама, само навео да се подаци о појединачним задужењима банака, сматрају банкарском односно пословном тајном, а да притом није пружио ваљан доказ да је испуњен и други, материјални услов због кога је оправдано да се ускрати приступ траженим информацијама, а који се огледа у реалној могућности наступања тешких правних последица по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацијама уколико би се учинили доступним подаци који су одређени као тајни. При томе се не мисли на хипотетичку могућност наступања штете, већ на стварну, реалну штету, па је неопходно да буде доказано да постоји узрочно-последична веза између потенцијалног објављивања тражених информација о кредитним пословима и субординираним кредитним пословима са иностранством „Piraeus bank“ ад Београд у периоду од 2005-2009. године и наступања тешких правних или других последица по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. У конкретном случају првостепени орган, у образложењу ожалбеног решења, није дао убедљиве аргументе о томе које би то тешке правне или друге последице могле наступити по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ траженим информацијама, већ је тек, изјашњавајући се на предметну жалбу, ближе појаснио да би се омогућавањем приступа траженим информацијама о финансијским кредитним пословима и субординираним кредитним пословима са иностранством, које је „Piraeus bank“ ад Београд регистровала код Народне Банке Србије, у периоду од 2005-2009. године, та банка довела у неповољнији положај на финансијском тржишту у односу на остале банке и друге учеснике на међубанкарском тржишту, који би имали потпуни увид у њена задужења, обавезе и услове задуживања, као и да тражене информације могу

указати на финансијско стање и трансакције индивидуалних клијената банке и на адекватност расположивих средстава индивидуалних депозитних рачуна клијената банке.

Стога је на основу члана 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 232. став 2. Закона о општем управном поступку, а у вези са чланом 23. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, одлучено је као у диспозитиву овог решења и предмет враћен на поновни поступак.

У поновном поступку првостепени орган ће поступити по примедбама наведеним у образложењу овог решења и поступак допунити тако што ће утврдити све релевантне чињенице од значаја за примену одредбе члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, односно утврдиће да ли би, у конкретном случају, приступом траженим информацијама реално могле наступити и које тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацијама, односно која стварна тј. реална штета може настати уколико би се наведене информације учиниле доступним жалиоцу, односно јавности генерално. При чему ће имати у виду да се тражене информације односе на кредитне послове са иностранством „Ргаеус bank“ ад Београд, који су закључени у периоду од 2005-2009. године, и да је од дана њихове регистрације код Народне банке Србије протекло скоро десет година. Такође ће имати у виду значај тражених информација с обзиром да су исте у вези са проблемом отплате стамбених кредита великог броја грађана Србије индексираних у швајцарским францима у погледу којих постоји појачан интерес јавности да зна. Затим ће, на основу правилно утврђеног чињеничног стања, донети нову одлуку у овој управној ствари, односно поново одлучити о захтеву жалиоца у складу са одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Против овог решења није допуштена жалба, већ се, у складу са Законом о управним споровима, може покренути управни спор тужбом Управном суду, у року од 30 дана од дана пријема решења.

 ЗАМЕНИЦА ПОВЕРЕНИКА
 Станојла Мандић

Решење доставити:

1. Центру за заштиту корисника банкарских услуга „ЦХФ Србија“ Београд, Цара Лазара 5-7,
2. Народној банци Србије, Београд, Краља Петра 12,
3. Писарници.